

МОНІТОРИНГ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

***Abstract.** The article identifies and researches trends of higher education development in Ukraine in the period 2010-2018. Practical recommendations had proposed for educational institutions relatively to development of specific environment in branch.*

***Анотація.** Визначено та досліджено тенденції розвитку вищої освіти України за період 2010-2018 роки. Запропоновано практичні рекомендації навчальним закладам стосовно розвитку конкурентного середовища в галузі.*

Однією з найважливіших ділянок освітньої політики українських закладів вищої освіти (ЗВО) є формування контингенту студентів. За даними [1] проаналізовано динаміку змін контингенту студентів ЗВО України за період 2010-2018 роки (табл. 1).

Динаміка контингенту студентів, прийнятих на навчання в ЗВО України за денною, вечірньою та заочною формами навчання, останнім часом зазнає певних змін. Аналіз показників формування контингенту студентів демонструє стійку тенденцію до скорочення як кількості ЗВО України, так і чисельності студентів. Якщо порівнювати тенденції змін кількості прийнятих на навчання осіб та кількості випущених фахівців, то протягом всього аналізованого періоду спостерігається тенденція до перевищення кількості випущених фахівців над чисельністю прийнятих на навчання (окрім підготовки фахівців за денною формою навчання в 2010/11 та 2016/17 навчальних роках).

Зменшення контингенту студентів, що навчаються як за державним замовленням, так і за кошти фізичних та юридичних осіб викликано не відсутністю потреби в фахівцях, а впливом несприятливих зовнішніх факторів (погіршення демографічної ситуації, виїзд молоді на навчання і роботу за кордон, загострення конкуренції на ринку освітніх послуг, зниження платоспроможності населення).

Таблиця 1

Динаміка змін контингенту студентів закладів вищої освіти України

Показник	Навчальний рік								
	2010/1	2011/1	2012/	2013/	2014/	2015/	2016/	2017/	2018/
	1	2	13	14	15	16	17	18	19
Кількість ЗВО, од.	813	805	785	767	664	659	657	661	652
Кількість студентів, тис. осіб	2418,1	2246,4	2106,2	1992,9	1689,2	1605,3	1586,8	1538,6	1522,2
у т.ч. за формами навчання:									
- денною	1509,0	1403,2	1352,1	1309,6	1153,3	1141,3	1140,1	1119,1	1098,7
- вечірньою	8,9	7,7	6,6	5,6	4,8	3,8	3,3	3,2	3,1

- заочною	900,2	835,4	747,4	677,7	531,1	460,2	443,3	416,3	420,4
Прийнято студентів, тис. осіб	506,5	409,5	427,9	428,4	361,1	323,1	313,9	323,6	310,3
у т.ч. за формами навчання:									
- денною	371,6	282,3	317,3	315,6	279,6	263,7	255,1	260,2	248,8
- вечірньою	1,6	1,3	1,1	0,9	0,8	0,5	0,4	0,5	0,5
- заочною	133,3	126,0	109,5	111,9	80,7	58,9	58,3	62,9	61,0
Випущено фахівців, тис. осіб	636,3	609,0	595,3	560,4	484,5	447,4	386,7	421,1	412,9
у т.ч. за формами навчання:									
- денною	346,3	336,9	330,7	321,8	293,6	273,0	239,3	262,8	271,1
- вечірньою	2,9	2,9	2,7	2,3	1,7	1,6	1,4	1,3	1,3
- заочною	287,0	269,2	261,9	236,2	189,2	172,8	146,0	157,1	140,5

Результати аналізу структури підготовки фахівців та формування контингенту студентів вказують на необхідність і доцільність впровадження у практику діяльності ЗВО України сучасних комунікаційних технологій, більш ефективної організації профорієнтаційної роботи та освітнього процесу, побудови нових моделей стосунків університету з різноманітними навчальними закладами середньої та професійної освіти, створення персональної мережі корисних та перспективних контактів у відносинах «університет-школи».

Динаміка контингенту студентів в Україні в абсолютному виразі відбиває як демографічні тенденції, що мали і мають місце в країні, так і ставлення з боку суспільства до вищої освіти [2, с. 10].

Раніше проведені дослідження [3, с. 153-154; 4, с. 72] свідчать, що зростання рівня безробіття серед населення віком від 15 до 29 років в більшості випадків пов'язане із психологічними особливостями чоловічої групи даного віку при виборі напряму подальшого інтелектуального та професійного розвитку виключно за легкістю отримання знань та «мелодійністю звучання» назви спеціальності та спеціалізації кваліфікаційного рівня підготовки без врахування прогнозних тенденцій на відповідному ринку трудових ресурсів в майбутньому. Для повноцінного використання трудового потенціалу керівництву та менеджерам суб'єктів господарювання необхідно забезпечити отримання не лише дипломів про здобуття вищої освіти, наукового ступеня тощо, а й якісних знань зі стратегічного управління підприємством та персоналом зокрема, організації і планування бізнесу, управління ризиками, логістичного, інноваційного та інвестиційного менеджменту тощо. Зазначене є необхідним для розробки та формування обґрунтованої стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства взагалі, та використання і розвитку персоналу як найважливішої складової зокрема.

Отже, в сучасних умовах господарської діяльності головним стає не здобуття диплому про закінчення закладу вищої освіти, а отримання додаткових якісних знань й навиків за обраним та актуальним напрямом діяльності.

Системні зміни в економіці країни на шляху до євроінтеграції потребують якісної підготовки фахівців із сучасним світоглядом, професійними знаннями інноваційного характеру, вміннями їх практичного використання при розв'язанні соціально-економічних проблем. Для цього необхідно удосконалювати методи

профорієнтаційної роботи з метою професійної самовизначеності учнівської молоді задля збільшення контингенту студентів закладів вищої освіти України, а також розробляти та впроваджувати у практику діяльності ЗВО інноваційних технологій, орієнтованих на побудову динамічної структури стосунків університетів із основними стейкхолдерами української вищої освіти та покращувати рівень теоретичної і практичної підготовки майбутніх фахівців.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrstat.gov.ua>.

2. Моніторинг інтеграції української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг. дослідж.: аналіт. звіт / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, О.І. Шарова – К.: Таксон, 2014. – 144 с.

3. Макаренко С.М. Визначення професійних компетентностей фахівців як складової формування оптимальної стратегії розвитку трудових ресурсів / С.М. Макаренко, Т.А. Абельдяєва, Т.С. Казакова, Н.М. Олійник // Економічний простір: Збірник наукових праць. – Дніпро: ПДАБА. – 2017. – № 127. – С. 150-161.

4. Макаренко С.М. Удосконалення системи працевлаштування безробітних осіб як основи підвищення якості життя населення / С.М. Макаренко, Є.О. Капліна, Н.М. Олійник // Актуальні проблеми економіки: Науковий економічний журнал. – № 7 (193). – 2017. – С. 70-77.

УДК 371.134

О.Д. Остафійчук

SYNERGY IN TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

State standards of education in the 21st century put forward new requirements for teaching foreign languages. These requirements arise under conditions of globalization, i.e. the global process of integration and unification in the fields of economy, politics and culture, which covers all aspects of society, people living in different countries and on different continents.

The main idea of development in all spheres is lack of motivation. Proactive teachers with their own initiative try to meet their own and their students' needs. These teachers are strong leaders who are highly motivated and have a goal and an idea of the outcome at the end. Habit 2 by Covey is "Begin with the End in Mind." It is the way you realize what you can expect at the end of your course. "The end" turns into "the starting point."

It is a good psychological way first to imagine what you want to have at the end, which for us is our project put into reality. Visualization helps to see the whole image but, at first with, vague lines. It seems to be some kind of a cloud that is in the process of forming and burst out with pouring rain.

This "Begin with the End in Mind" reminds the SWOT analysis where you have to take into account strengths and weaknesses and be ready to use them while looking at opportunities and threats.

Developing professional side a teacher has to think also about the development of his/her personality, which means to strengthen motivation, mobility, flexibility and just peaceful state of mind. Outcomes and emotions sometimes stand in the way. So,